

ветните езикови заемки, са се преместили на друго място, където усядат или остават номади. Примерите за това са многобройни и многозначителни: *Ромите* напуснали Румъния, на път за западните, централните или източните части на Европа и някои други страни; Ирландските *Травелери* заминали за САЩ; балканските Цигани във Франция, Холандия и другаде, и т.н. Тези факти засилват необходимостта от допълване на предишния подход с един „хоризонтален“ или „напречен“ в географски смисъл разрез. Той улеснява по-доброто разбиране на всекидневната реалност, където е малко вероятно близки диалекти да се срещнат в мащабите на градските предградия или на някоя отбивка за паркиране, и където, говорещите един и същ диалект, често пъти се намират на другия край на града, на страната или в други страни.

Развитието на диалектите, заемките и иновациите се намират в точката на пресичане на двата разреза, т.е. определят се както от тежестта на придобитото в миналото, така и от актуалната в момента ситуация. *Номадизмът* или честите миграции улесняват достъпа до говорещите един и същ диалект и помагат за разграничаването от чуждите диалекти. *Уседналият начин на живот* води до повтарящи се отношения с чуждите диалекти и до отдалечаването от собствения диалект. *Брачните съюзи* между групи с различни диалекти водят до обединяването на диалектите (например диалектите на *Ловарите* от Норвегия и на *Чурарите* (çurari) от Белгия; създаването на „чергарски“ жаргонни наречия става при същите обстоятелства, а понякога и заради упражняването на една и съща професия: напр. панаирджийското жаргонно наречие). В края на краищата, колкото по подвижен и обособен е даден език, толкова по свързан се оказва той с миналото на дадена група, което обяснява и факта, че повечето Цигани са двуезични и дори полиглоти.